

Till:

Riksidrottsförbundet
Dopingkommissionen
Svenska Fotbollsförbundet
Svenska Ishockeyförbundet
Svenska Handbollsförbundet
Amanda Lind, Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar för idrottsfrågorna

Stockholm den 4 november 2020

Synpunkter kring integriteten i svenska antidopningsarbetet

Om Sport-Pro Sverige

Sport-Pro Sverige är en ideell förening vars syfte är att tillvara sina medlemmars och deras individuella idrottsmäns och idrottskvinnors intressen i deras roll som atleter, arbets- och uppdragstagare och att företräda medlemmarna i deras förhållande till arbetsgivare, klubbarna/föreningarna, deras organisationer och sammanslutningar på nationell nivå, antidopningorganisationer samt till Riksidrottsförbundet (RF) och specialförbunden under RF.

Medlemsorganisationer i Sport-Pro är i dagsläget SICO (Sveriges Ishockeyspelares Centralorganisation), som organiserar ishockeyspelare på elitnivå, Svenska Fotbollspelare SFS, som organiserar fotbollspelare på elitnivå samt Spelarföreningen Handboll Sverige som organiserar handbollsspelare på elitnivå. Totalt sett representerar Sport-Pro ca 1 500 idrottsutövare i dagsläget. Sport-Pro välkomnar även andra medlemsorganisationer för idrottsutövare samt individuella idrottsutövare som medlemmar.

Sport-Pro har en löpande dialog mellan medlemsorganisationerna kring det svenska antidopningsarbetet och vill i anledning härav tillskriva er enligt följande.

Ställningstagande rörande antidopningsarbetet

Baserat på World Anti-Doping Code (WADC) och World Anti-Doping Agency:s (WADA:s) obligatoriska standarder, bland annat standarden för skydd av privatliv och personuppgifter (ISPPPI), behandlas idag personuppgifter inom ramen för antidopningsarbete inom idrott. I Sverige sker detta främst i RF:s regi, genom Dopingkommissionen och

antidopingavdelningen inom RF, som får hela det statliga anslaget för insatser mot dopning. WADC och dess obligatoriska standarder är ett privaträttsligt internationellt regelverk beslutat av WADA och antaget av RF. WADA:s regelverk får på så vis direkt genomslag i förhållande till våra medlemmar, idrottsutövarna.

Inom ramen för antidopningsarbetet behandlas även s.k. känsliga personuppgifter då WADC bland annat innehåller bestämmelser om dopningskontroller, vistelserapporteringar, resultathantering och utredning av (potentiella) dopningsförseelser som hanteras inom ramen för WADA:s globala datasystem ADAMS. Därigenom kan även personuppgifterna komma att överföras mellan olika länder, även utanför EU.

Som det fungerar idag förekommer att individuella idrottare väljs ut att ingå i en kontrollgrupp för vistelserapportering. När det sker är individen tvungen att samtycka till behandlingen för att inte riskera sin idrottskarriär. Samtycket är således redan initialt framtvingat utan möjlighet för individen att påverka detta. I informationen som lämnas ut från Dopingkommissionen till idrottaren anges att behandling av personuppgifter sker i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ("GDPR"). Det kan enligt vår uppfattning starkt ifrågasättas om ett sådant samtycke lämnas på frivillig basis vilket är ett krav enligt GDPR. Se bilagda exempel på samtyckesformulär och information om behandling av personuppgifter som skickas ut till idrottsutövare från Dopingkommissionen.

Samtidigt pågår ett lagstiftningsarbete om stärkt integritet i idrottens antidopningsarbete (SOU 2019:24) med målet att tillse att GDPR följs inom antidopningsarbetet. Enligt direktiven ska utredaren bland annat undersöka vilka konsekvenser GDPR medför i fråga om personuppgiftsbehandling vid antidopningsarbete inom idrott, analysera behovet av särskilda bestämmelser om personuppgiftsbehandling och lämna författningsförslag som är behövliga och lämpliga. GDPR tillåter nationella bestämmelser som kompletterar delar av förordningen genom specificeringar eller undantag under vissa förutsättningar.

I SOU 2019:24 konstateras inledningsvis att en stor del av de personuppgifter som behandlas i antidopningsarbetet avser känsliga uppgifter och för att personuppgifter överhuvudtaget ska få behandlas i antidopningsarbetet krävs en rättslig grund enligt GDPR. Utredningen finner att behandlingen kan stödjas på den rättsliga grunden att det är nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse samt enligt undantaget viktigt allmänt intresse, men att det förutsätter att en nationell reglering införs som fastställer det allmänna intresset och säkerställer den registrerades grundläggande intressen i antidopningsarbetet. Utredningen lämnar även ett författningsförslag till en ny *lag om dataskydd i idrottens antidopningsarbete*. Författningsförslaget har varit föremål för en remissrunda, men har ännu lett till proposition eller lagstiftning. Det kan därför starkt ifrågasättas om dagens antidopningsarbete sker i enlighet med GDPR i avsaknad av rättslig grund.

I remissvaret från Datainspektionen¹ får författningsförslaget en hel del kritik för att den inte i tillräcklig utsträckning skyddar integriteten för idrottaren eller uppfyller GDPR:s krav på nationell reglering för komplettering av GDPR.

Datainspektionen pekar på att antidopningsarbetet, förutom dopningskontroller, kan innebära dispenshandläggning med heltäckande medicinska underlag, ingående övervakning och kartläggning genom vinstelserapportering på timnivå, sanktioner och bestraffningsbeslut som kan innebära avstängning från idrottande på livstid och att besluten regelmässigt publiceras på RF:s hemsida med stöd av ett utgivningsbevis. Vidare att utredningen visar att antidopningsarbetet har stora likheter med polisens underrättelsearbete, att många aktörer är inblandade och utbyter information, även över nationsgränserna, samt att information kommuniceras över internet och via e-post.

Datainspektionen konstaterar att integritetsinfrågan är betydande och innebär övervakning och kartläggning av enskildas personliga förhållanden vilket kräver lagform enligt 2 kap. 6 § regeringsformen. Datainspektionen anser dock att författningsförslaget inte lever upp till kraven i GDPR och regeringsformen och kan därför inte tillstyrka förslaget i dess nuvarande utformning.

Datainspektionen menar att förslagens reglering är för oprecis för att kunna ge ett rättsligt stöd för den integritetskänsliga behandlingen av personuppgifter och ger inte heller det skydd som krävs för sådan behandling. Bland annat knyter lagförslaget antidopningsarbetet till ett privaträttsligt internationellt regelverk (WADC) utan att klart ange vad som krävs enligt dessa privaträttsliga regler, ett regelverk som även kan ändras utan den svenska lagstiftarens inblandning. Vidare anförs att förslagens ändamålsbestämmelse är vagt formulerad. Detta innebär enligt Datainspektionen att det i flera avseenden inte går att förutse vilken behandling som kan komma att utföras eller av vilka aktörer, vilket strider mot GDPR:s krav på de nationella regleringar som kan motivera ett allmänt intresse som rättslig grund enligt GDPR.

Vad gäller de skyddsåtgärder som föreslås i förslaget menar Datainspektionen att det kan ifrågasättas om de kan anses stärka skyddet för enskildas integritet och pekar samtidigt på att särskild tydlighet bör eftersträvas då lagen riktar sig till privaträttsliga aktörer. Som lämpliga skyddsåtgärder lyfter Datainspektionen härvid fram bestämmelser för att begränsa spridningen av personuppgifter, tydliga gallringsregler, skyddsregler kring kryptering av överföring över internet och stark autentisering vad gäller känsliga personuppgifter och lagöverträdelser.

Sport-Pro är för en ren idrott och tar starkt avstånd från användning av dopingpreparat, men anser samtidigt att det måste finnas ett godtagbart skydd för integriteten hos

¹ <https://www.regeringen.se/49fd62/contentassets/0a808785abf04301a9264b8410a96ff8/datainspektionen-remissyttrande.pdf>

idrottsutövaren och att antidopningsarbetet måste drivas proportionerligt och att erforderlig hänsyn tas till den individuella idrottsutövarens rätt till privatliv. Sport-Pro delar därför Datainspektions kritik kring det författningsförslag som utredningen lämnar.

När det gäller lagidrott specifikt ifrågasätter vi proportionaliteten i att på oklara grunder välja ut individer till en kontrollgrupp för vistelserapportering med allt vad det medför, när nödvändig information för antidopningsarbetet istället kan inhämtas direkt från föreningarna/arbetsgivarna och då möjligheterna till testning i samband med träning eller match är mycket omfattande. Om så ändå sker anser vi att det är nödvändigt att även publicera urvalskriterierna för kontrollgruppen om namnen på individerna som ingår i en kontrollgrupp ska offentliggöras. Att selekteras ut som individ inom lagidrott riskerar annars att sätta en stämpel på individen om inte objektiva urvalskriterier samtidigt publiceras, t.ex. att lotten fått avgöra.

Vidare ifrågasätter vi vad syftet är med att välja ut en kontrollgrupp på det sätt som redan skett. SICO har haft kontakt med RF i anledning av att vissa ishockeyspelare valts ut och SICO kan inte se att något godtagbart svar lämnats på varför en kontrollgrupp inom ishockeyn bedömts vara nödvändig. Sport-Pro anser att RF måste kunna redogöra för (i) skälet till att en kontrollgrupp för ishockeyn valts ut, (ii) hur urvalet av individerna i kontrollgruppen skett och (iii) vad RF hoppas att uppnå med den omfattande vistelserapporteringen som krävs av de individer som ingår i kontrollgruppen.

Med vänlig hälsning,

Sport-Pro Sverige

Stockholm den 4 november 2020

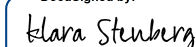
DocuSigned by:

21FF42E2137B49E
Kristoffer Sparring
Ordförande

DocuSigned by:

15EBA0B19814CE
Caroline Jönsson
Generalsekreterare

DocuSigned by:

0FE56A361D8541C
Anders Jemail
Vice ordförande

DocuSigned by:

721CF0822030484
Klara Stenberg
Vice generalsekreterare

Bilagor:

- Dopingkommissionens samtyckesformulär
- Dopingkommissionens information om behandling av personuppgifter